

BTG-P.2024/23

20240710 – inzake registratie aan- & afwezig kerkuil locatie Zeldenrust

BRIEFRAPPORTAGE BTG.2024/24

Bui-TeGewoon, groenprojecten.

Zuidbroek 149a

2861 LL Bergambacht

Tel. 06 – 10301196

Mail info@bui-tegewoon.nl

www.bui-tegewoon.nl

Aanleiding

Al meerdere jaren worden voorbereidingen getroffen m.b.t. de ontwikkeling van boerderij Zeldenrust, Dorp 178 Benshop, en het achterliggende agrarisch erf om te vormen tot een bouwlocatie voor woningen. In de afgelopen jaren zijn meerdere QuickScans Wet natuurbescherming, updates van deze QuickScans, aanvullende soort specifieke onderzoeken en toelichtende memo's uitgevoerd en/of opgesteld.

Tijdens het QuickScan onderzoek Wet natuurbescherming in de periode mei 2020 - januari 2021^(Terlouw R.J.S., 2021-BTG.RAPP. 2021/14) is een waarneming van een kerkuil gedaan in het achterste deel van een leegstaande vee schuur (opstal 8). Tijdens deze bezoeken is geconstateerd dat de overige opstallen ontoegankelijk waren voor vogels / dieren. In haar reactie van 13 april 2022 heeft de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) verzocht om nadere informatie over o.a. de soort kerkuil. Tevens werd met betrekking tot het plaatsen van een nestkast voor de kerkuil vanuit de RUD opgemerkt dat indien dit gaat om het verplaatsen van een bestaande nestkast/nestlocatie een ontheffingsprocedure Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Deze informatie uit de QuickScan was echter niet juist geïnterpreteerd. In januari 2021 is geconstateerd dat een kerkuil gebruik maakte van opstal 8 als verblijfplaats. De conclusie van een verblijfplaats was gebaseerd op de hoeveelheid mestsporen en braakballen. Er was op dat moment geen sprake van een nest of aanwijzingen van het ontstaan van een nestlocatie. De kerkuil verbleef in een loshangend stuk dakbeschot in de voormalige varkensstal dat geen geschikte achterliggende nestlocatie had.

Om de kerkuil te faciliteren en mogelijk tot broeden te verleiden is in overleg met de eigenaar gesuggereerd een kerkuil nestkast op een bij de projectontwikkeling te handhaven locatie op te nemen. Dit kreeg in de QuickScan deze aanduiding, omdat reeds een kerkuil nestkast beschikbaar was in de opslag van de eigenaar.

Momenteel is deze kerkuil nestkast nog steeds niet geplaatst in afwachting van het definitieve en vergunde bouwplan. Wanneer de definitieve eindsituatie bekend is wordt beoordeeld of en zo ja waar een geschikte plaatsing locatie voor de kast kan worden gevonden.

Onderzoek/registratie

N.a.v. de vragen en opmerkingen vanuit de RUD is besloten tijdens zoveel mogelijk bezoeken aan de locatie vanuit aanvullend soorten onderzoek naar vleermuizen, zaagchecks ecologie aan bomen en overige bezoeken de kansrijke locaties voor de soort kerkuil te controleren op aanwezigheid en/of sporen van (recent gebruik) om meer inzicht te verkrijgen in de status van de projectlocatie voor deze soort.

In het bijzonder de toegankelijke opstallen (7 & 8) zijn tijdens vrijwel alle opvolgende bezoeken bezocht. Daarnaast is ook op andere locaties en het erf gelet op aanwezigheid van mestsporen, ruiveren en braakballen die aanwijzingen op (recent) gebruik konden geven. Tijdens avond/nachtbezoeken voor vleermuizen en amfibieën is naast aanwezigheid en sporen ook gelet op jachtgedrag.

De resultaten van deze bezoeken en controles zijn weergegeven in een logboek wat onderstaand is weergegeven. Met betrekking tot de opstal nummering is hierbij de codering uit de QuickScan van 2020/2021 aangehouden (figuur 1).

Figuur 1. Opstal nummering projectgebied Zeldenrust

bui-tegewoon
groenprojecten

Logboek bezoeken locatie Zeldenrust Dorp 178 Benschop i.r.t. aan- / afwezigheid kerkuil op de locatie

datum	tijd aanwezig op locatie	Tijdstip check opstal 8	bezoekte opstallen	doel bezoek	kerkuil aan/afwezig	sporen recenet gebruik	indicatie broeden	referentie
2020								
14-mei	14:10 - 16:35	15:50	allen	1e Bezoek QuickScan Wnb	aanwezig	aanwezig vers	niet aanwezig	BTG.RAPP. 2021/14
9-jun	13:15 - 15:05	15:00	allen	Net onderzoek te dempen sloten	niet aanwezig	alleen oud	niet aanwezig	
2021								
11-jan	10:30-11:15	11:15	7 & 8	Zaagcheck ecologie valgevaarlijke schietwilg	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	BTG.RAPP. 2021/02
22-mei	21:25 - 23:50	21:35	7 & 8	Vleermuis onderzoek voorjaarronde 1 avond/nacht	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	BTG.RAPP. 2021/67
8-jun	21:45 - 24:00	21:45	7 & 8	Vleermuis onderzoek voorjaarronde 2 avond/nacht	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	
11-jun	09:00 - 11:10	09:55	allen	3e Bezoek QuikScan Wnb	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	BTG.RAPP. 2021/14
3-jul	04:30 - 06:10	05:10	7 & 8	Vleermuis onderzoek vroege ochtend ronde	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	BTG.RAPP. 2021/67
23-jul	21:20 - 23:10	21:20	7 & 8	Vleermuis onderzoek zomerrond 1 avond/nacht	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	
30-aug	20:20 - 22:05	20:25	7 & 8	Vleermuis onderzoek zomerrond 1 avond/nacht	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	
					niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	
2022								
20-jan	16:00 - 17:15	16:30	allen	Opvolgingsbezoek tbv actueel houden QS Wnb	niet aangetroffen	enkele braakballen niet vers	niet aanwezig	Veldkaart BTG 20220120
15-aug	08:30-09:55	08:35	allen	Opvolgingsbezoek tbv actueel houden QS Wnb	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	Veldkaart BTG 20220815
13-dec	08:25 - 09:20	08:55	7 & 8	Opvolgingsbezoek tbv actueel houden QS Wnb	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	Veldkaart BTG 20221213
2023								
27-mrt	15:25 - 16:15	16:10	7 & 8	Opvolgingsbezoek tbv actueel houden QS Wnb	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	BTG.MEMO.20230401-update
3-aug	08:15 - 11 :20	11:05	7 & 8	Bezoek t.b.v. inmetingen landschap ecologisch plan	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	Landschap-ecologische inpassing 20230824
21-nov	10:20 - 11:55	11:55	7 & 8	Scan ecologie te verwijderen bomen & opvolgingsbezoek actueel houden QS Wnb	niet aangetroffen	enkel braakballen matig oud	niet aanwezig	BTG.RAPP. 2023/58
2024								
18-mrt	20:00 - 20:30	n.v.t.	geen	avond/nacht bezoek heikikker [RS/AvdL]	tijdens aanwezigheid geen wrn kerkuil in omgeving			mond.med onderzoekers
8-apr	20:05 - 21:45	20:05	7 & 8	avond bezoek heikikker	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	nog te rapporteren
17-apr	09:55 - 11:20	09:55	7 & 8	uitleggen amfibie platen	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	
	21:05 - 22:45	21:10	7 & 8	avondbezoek heikikker & rugstreeppad	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	mond.med onderzoeker
30-apr	22:15 - 23:45	n.v.t.	geen	avond bezoek rugstreeppad [AvdL]	tijdens aanwezigheid geen wrn kerkuil in omgeving			
22-mei	11:30 - 12:35	12:30	7 & 8	controle amfibie platen	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	
20-jun	09:10 - 10:55	09:10	7 & 8	controle amfibieplaten, leefgebied en aanwezigheid adult	niet aanwezig	niet aanwezig	niet aanwezig	nog te rapporteren

Logboek resultaten locatiebezoeken met beoordelen aan- afwezigheid kerkuil

Beknopte beschrijving leefwijze kerkuil

Volwassen kerkuilen zijn standvogels. Als ze eenmaal zijn gevestigd, blijven kerkuilen meestal hun hele leven in hetzelfde gebied. Slechte weersomstandigheden en voedselschaarste in de winter kunnen echter leiden tot zwerfgedrag. De paarband is sterk. Maar als één van de volwassen vogels sterft, wordt zijn of haar plek meestal snel ingenomen door een nieuwe partner. Jonge vogels anticiperen na het verlaten van het ouderlijk territorium hierop door zich te vestigen op opengevallen plaatsen.

Kerkuilen zijn echte nachtjagers. Vanaf ongeveer een uur na zonsondergang verlaat de kerkuil zijn roestplaats om te gaan jagen. Ruim voor zonsopkomst keren de vogels terug naar zijn dag rustplaats of zoekt hij een nieuwe rustplaats. Het foerageergebied wordt vaak gedeeld met andere kerkuilen. Alleen in de buurt van de nestplek is de kerkuil fel territoriaal. Onderzoek aan verblijfslocaties van kerkuilen kan daardoor het beste overdag plaatsvinden en in bij invallen van de schermring en zonsopkomst. De eerste aanwijzingen bestaan meestal uit het waarnemen van mestsporen, braakballen en ruiveren.

De voortplantingsperiode begint in februari met toenemend territoriaal gedrag. Dit is een periode waarin de vogels vaak zeer luidruchtig zijn en ook tot later in de nacht op de verblijfslocatie kunnen worden aangetroffen. Ook zijn beide partners steeds meer aanwezig op de nestplaats. De leg van de eerste broedsels vindt meestal van eind maart tot begin mei plaats. In muizenrijke jaren zijn er vervolgbroedsels in juli en augustus en soms ook nog van oktober tot december.

Vanaf ongeveer de tiende week worden de jongen langzamerhand zelfstandig. Ze worden dan nog maar weinig door hun ouders gevoerd. Als ze 3 tot 4 maanden oud zijn, worden ze uit het territorium van hun ouders verjaagd. Jonge kerkuilen kunnen flinke afstanden afleggen op zoek naar leefgebied, hierbij verschijnen ze regelmatig kortdurend op niet broedlocaties. Veelal betreft dit open schuren met donkere hoeken of beschutting beidende dakplaten of dakbalken. Soms blijven de vogels hier enige tijd aanwezig, waarschijnlijk om te beoordelen of de locatie een potentieel territorium voor de toekomst kan vormen. In buurtschappen, lintbebouwingen en agrarische gebieden met boerderijen en schuren zijn in de regel vele potentiële locaties voor een boven beschreven kortdurend verblijf aanwezig.

Conclusie gebruik projectlocatie Zeldenrust door kerkuilen

Het projectgebied “Zeldenrust”, Dorp 178 Benschop wordt incidenteel en onregelmatig bezocht door een solitaire kerkuil. De vogels zijn voornamelijk in het late najaar, winter tot vroeg voorjaar gedurende korte periode aanwezig. Er zijn geen aanwijzingen die wijzen op aanwezigheid van een vast territorium of broedplaatsen gedurende vier jaar waarneming registratie.

De verrichte waarnemingen duiden op kortdurend gebruik door migrerende vogels die op zoek zijn naar een nieuw territorium of nieuwe partner. In de vastgestelde gebruikperiode betreft dit veelal jonge vogels uit het voorafgaande broedseizoen die door het vaste paar uit hun territorium zijn verdreven. Deze migrerende vogels brengen de dag door in toegankelijke schuren en stallen en op andere beschutte donkere plaatsen.

Voor migrerende en territorium zoekende kerkuilen zijn een groot aantal potentiële dag rustplaatsen beschikbaar in vrijwel alle lintbebouwingen en agrarische buurtschappen ook in de ruime omgeving van Benschop.

Wij beoordelen de waarnemingen van kerkuilen in één van de schuren op het erf van projectlocatie Zeldenrust op basis van bovenstaande als een onregelmatige en kortdurende gebruiksfunctie die geen onderdeel uitmaakt van het essentieel leefgebied. Daarnaast zijn er voor de functie van tijdelijke dag rustplaats tijdens de migratie een groot aantal alternatieve locaties beschikbaar.

Note

Op 8 augustus 2024 is onderstaande reactie ontvangen van de provincie Utrecht op de gevraagde pré beoordeling voor de kerkuil.

Wij hebben vernomen dat vanuit de RUD is beoordeeld dat de verblijfplaats van de kerkuil geen vaste roestplaats is. Ondanks dat wij vanuit de provincie drie jaar hanteren ten aanzien van gebruikte roestplaatsen, kunnen wij ons in de conclusie van de RUD vinden. Omdat de kerkuil nabij wel een vaste verblijfplaats heeft en er in vier jaar tijd maar enkele keren sporen zijn aangetroffen, lijkt het ons zeer aannemelijk dat de daadwerkelijke roestplaatsen ergens anders zijn. We gaan er dus vanuit dat ten aanzien van de kerkuil geen vergunning/ontheffing nodig is (dit dient wel nog ecologisch onderbouwd te worden bij de aanvraag). Ten aanzien van de rugstreeppad is wel vergunning/ontheffing nodig. U kunt via de bestemmingsplanprocedure die nog loopt via een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) ontheffing aanvragen voor de Wet natuurbescherming. Of los bij de provincie een omgevingsvergunning flora- en fauna activiteit aanvragen. (Mail-IN-20240808-julie.teunissen@provincie-utrecht.nl)